

До проблеми безпеко-орієнтованого управління проектами та програмами
розвитку складних систем

УДК 004.89+005.8

Загострення екологічних катаклізмів, масштабні надзвичайні ситуації та пожежі доводять, що на зміну існуючим парадигмам управління проектами та програмами приходять безпеко-орієнтоване управління. Світовий досвід показує, що на сьогоднішній час найбільш пріоритетними є питання, що стосуються безпеки людини. В сучасному проектному менеджменті спостерігається тенденція орієнтації зацікавлених сторін проекту на ціннісно-орієнтоване управління [1].

Аналітичний огляд стану проблеми управління безпекою в проектах розвитку складних систем дає підстави для твердження про недостатність наукового опрацювання проблеми безпеко-орієнтованого управління. Євроінтеграційний вектор розвитку України визначає безпеку як головний пріоритет при реалізації проектів та програм створення складних об'єктів та систем, розвитку інфраструктури на місцевому, регіональному, національному, транскордонному та міжнародному рівнях. Саме безпеко-орієнтована методологія управління проектами та програмами – це дієвий механізм управління реформуванням та розвитком існуючих організаційно-технічних систем в умовах обмеженості ресурсів. На основі огляду літературних джерел визначено, що сучасні тенденції розвитку теорії проектного менеджменту свідчать про поступовий перехід від управління на основі економічних показників до управління на основі цінностей, показників безпеки та соціального ефекту [2].

У проведеному дослідженні визначено, що в сучасному проектному середовищі на основі принципів еволюційної теорії притаманні не лише механізми формування цінностей при реалізації проекту, а й механізми безпеко-орієнтованого управління, що в свою чергу вимагає перезавантаження існуючих парадигм управління проектами. Дослідження в контексті глобалізаційних процесів, які впливають на рівень розвитку країни, а саме – прагнення забезпечення сталого розвитку, входження в європейський простір дають підстави стверджувати, що однією із складових глобально орієнтованої стратегії розвитку України є широке застосування безпеко-орієнтованого управління. Такий підхід корелює з міжнародним досвідом та успішною практикою успішних проектно-орієнтованих організацій [3].

Безпеко-орієнтована платформа в управлінні проектами відіграє особливу роль, оскільки за її допомогою не просто досягається кінцевий результат проекту, а в багато чому залежить успіх на стадії експлуатації продукту проекту. Пропонується виокремити в окрему галузь управління безпекою в проектах. Управління безпекою в

проектах є основоположною функцією, і супроводжує проект від стадії ініціалізації до стадії експлуатації продукту проекту.

Виявлено недостатню вирішеність питань, пов'язаних з обґрунтуванням теоретичної бази безпеко-орієнтованого управління проектами та програмами розвитку складних систем. У науковій літературі має місце суперечливість поглядів у визначенні безпеки проекту як компоненту проектного менеджменту. Доведено, що сучасні методології управління проектами зіткнулися з проблемою розуміння класичних критеріїв життєздатності проектів – отриманої цінності, прогресу, раціональності та на противагу їм – безпеці проекту. Аналіз методичних підходів до оцінки ефективності застосування безпеко-орієнтованих механізмів управління проектами показав, що їх можна застосовувати з позицій впливу на продукт проекту, команду проекту та внутрішнє оточення проекту. Вирішальними чинниками є складність проектів, складність продукту проектів (організаційно-технічних систем), а також складність формалізації безпеки в проектах.

Висновки. В праці розглянуто важливу наукову проблему безпеко-орієнтованого управління проектами та програмами розвитку складних систем. Запропоновано часткове вирішення проблеми безпеко-орієнтованого управління в проектах розвитку складних систем, що полягає в застосуванні ІТ-проектів, спрямованих на підвищення технологічної компетентності організацій в галузях людської життєдіяльності, пов'язаних з потенційною небезпекою, зокрема сфері цивільного захисту, авіації, складних організаційно-технічних об'єктах та системах.

Список літератури

1. Бушуев С.Д. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетентности проектных менеджеров / С.Д. Бушуев, Н.С. Бушуева (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1). - К. : ІПІДІУМ, 2010. – 208 с.
2. Koshkin K. Development of Visual Enterprises in Shipbuilding // Proceedings of the 5th International Conference on Unconventional Electromechanical and Electrical Systems. - Szczecin: Technical University of Szczecin, Poland, 2001, Vol. 2. - P. 483-488
3. Рач В.А. Моделирование компетентного управления развитием субъектов господарювання з використанням категорії «проектний потенціал» / В.А. Рач, О.М. Медведєва, О.В. Россошанська // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. праць. – Луганськ: Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля, 2008. - №1(25). – С.156-163.